

KARLSTADS KOMMUN

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Miljö- och Energidepartementet

Remissvar, 2016-04-28
Per Danielsson, 054-540 80 18
per.danielsson@karlstad.se

Remissvar – Förslag till förordning om elbusspremie

Sammanfattning

Karlstads kommuns har beretts tillfälle att yttra sig över ett förslag till förordning om elbusspremie.

Karlstads kommun välkomnar ambitionen att stödja omställningen av fordonsflottan i kollektivtrafiken. En fordonsflotta som drivs av fossilfria bränslen medför stora vinster för miljö- och klimatet men även för stadsmiljöerna. Karlstads kommun har positiva erfarenheter av användningen av fossilfria bränslen i stadsbusstrafiken i Karlstad. Karlstads kommun är positivt att införa en premie riktad mot just elbussar mot bakgrund av de positiva miljöeffekter som finns med el som bränsle.

Karlstads kommuns synpunkter

Nedan redovisas Karlstads kommun synpunkter på vissa delar av förslaget till förordning.

Premiens storlek

Elbuss-premien föreslås enligt promemorian vara:

1. För elbussar med maximal kapacitet för mer än 140 passagerare: 700 000 kronor
2. 121-140 passagerare: 600 000 kronor
3. 101-120 passagerare: 500 000 kronor
4. 81-100 passagerare: 400 000 kronor
5. 61-80 passagerare: 300 000 kronor

Bussar med en maximal transportkapacitet på mindre än 60 personer samt elhybrider får ingen premie. Samtliga summor gäller för bussar som enbart går på el, inklusive trådbussar, medan summan halveras för laddhybrider. Laddhybrider måste köra minst 70 % av sträckan på el och resterande på ett hållbart drivmedel enligt lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Karlstads kommun har synpunkter på premiens tänkta utformning

Även mindre bussar bör gynnas. Det är relevant att även mindre bussar än för 60 passagerare ställs om till eldrift. Exempelvis har ett projekt på västkusten visat hur man i mindre kommuner med hjälp av mindre elbussar kan skapa matarlinjer till pendel- och regionaltåg, med stor klimatnytta. Karlstads kommun genomför ett pilotprojekt där tre stycken elbussar används vilket ger värdefulla erfarenheter men med en maxkapacitet för 47 st passagerare. Samma argument om att stödja ny teknik, som regeringen säger är huvudskälet för premien, gäller för dessa busstyper som för de större.

Även energieffektiviteten behöver beaktas vid utformningen av premien. Det är orimligt att helt ignorera energiförbrukningen, bara för att fordonet är eldrivet; ökad energieffektivitet är viktigt oavsett fordonstyp.

Premiens bör utformas utifrån från klimatnytta, inte teknik. Det är orimligt att premien halveras för laddhybrider, om de t.ex. ger 70 % av klimatnyttan. Också bränslecellsbussar bör omfattas, och varken ED95 eller biogas bör helt uteslutas.

Andelen förnyelsebart bränsle bör premieras. Ur klimatperspektiv bör fokus vara andelen el av den totala mängden förbrukad energi, inte körsträckans andel. Körsträckekriteriet försvårar införande av laddhybridbussar på linjer där en betydande del av sträckan sker med biodrivmedel, men där delen i staden är viktigt utifrån parametrar som andel av total tid, antal passagerare, antal stopp etc.

Vem riktar sig premien till?

Stödet kan enligt förslaget endast gå till regionala kollektivtrafikmyndigheter eller de kommuner som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna har överlämnat befogenhet åt. Karlstads kommun ställer sig tveksam till om detta är en rimlig avgränsning. Vad händer exempelvis med de länstrafikbolag som erhållit befogenhet att ingå avtal med grund i beslut om allmän trafikplikt? Vidare så kommer premien inte att kunna sökas för bussar som används inom upphandlad skolskjutstrafik. Denna fråga behöver belysas i det fortsatta beredningsarbetet.

Tidpunkt för trafikavtals tecknande

5 § i promemorian anger att stödet endast gäller för avtal om allmän trafik som tecknats efter den 31 december 2015. I och med att premien endast utbetalas till och med år 2019 är det därför många aktörer som utesluts. Det innebär i praktiken att premien endast är aktuell för nya avtal som ingås år 2016-2019. Det är inte en rimlig ordning att endast de trafikhuvudmän vars trafikavtal som blir föremål för upphandling under den aktuella tidsperioden ska kunna söka premien. Sammantaget är det ett mycket begränsat antal trafikavtal som blir aktuella för stödet i dess föreslagna utformning eftersom avtal om allmän trafik ingås för en mycket lång tid. Exempelvis så kommer Karlstads kommun inte att kunna söka om el-busspremie då det nuvarande avtalet om utförandet av stadsbusstrafiken är tecknat den 6 oktober 2015. Karlstads kommun anser att premien även ska gälla för reinvestering i elbussar som ska användas för kollektivtrafik enligt befintligt avtal om allmän trafik, som ingåtts innan den 31 december 2015.

Utbetalning

Promemorian anger att ”Utbetalning av premien sker i turordning efter den dag då sökande gav in begärd dokumentation.” Om de 250 miljoner i totalt anslag för 2016- 2018 inte räcker, och det alltså söks medel för mer än totalt ca 400 nya el- och laddhybridbussar, så föreslår Karlstads kommun andra kriterier än ”först till kvarn”. Annars kan hela summan komma att gå till mycket få kollektivtrafikhuvudmän som tidigt söker medel. Det vore lämpligt att störst premier går dit där den största miljö- och klimatnyttan finns.

Den föreslagna turordningen kan vidare medföra en risk att trafik handlas upp under förutsättning av premien, där det visar sig att det inte finns medel kvar att söka.

Avslutning

Ambitionen att stödja omställningen är välkommen och det bör arbetas vidare med frågan hur detta kan göras på bästa sätt. Den föreslagna förordningen kan arbetas om för att på ett bättre sätt uppnå målsättningen om fler fossilfria fordon i kollektivtrafiken. Avslutningsvis vill dock kommunen framhålla vikten av att tillfälliga, teknikdrivna stöd omvandlas till långsiktiga teknikneutrala spelregler och att det tas ett samlat grepp kring frågan att minska användning av fossila bränslen i samband med transporter. På sikt är detta avgörande för att nå de uppsatta målen på miljö- och klimatområdet.

Per-Samuel Nisser
kommunstyrelsens ordförande

Ulf Nyqvist
kommundirektör